

Bringing Organisations & Network Development
to higher levels in the Farming sector in Europe

BOND PROJECT **Új megoldások a kollektív fellépéshez**

A földgazdálkodás kollektív megközelítései

Az élelmiszerek és tájak jövője Európában

1. kép

Szerkesztői tanácsadás:

Coventry Egyetem Akadémiai Írásközpontja
Catalina Neculai és George Ttoouli

Szerzők:

Jyoti Fernandes (A LandWorkers 'Alliance Csoportos kampányokért felelős szakpolitikai koordinátora
, Egyesült Királyság.)
Kathryn A. Miller (Független tudományos tanácsadó, székhelye Devonban, Egyesült Királyság.)

Közreműködtek:

Lars Veraart, Andrea Ferrante, Balázs Laura, Lindy Binder.

Revíziók:

ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete
Mariagrazia Rocchigiani és Francesca Carpano
Coventry Egyetem
Angela Hilmi

Idézetek javasolt formátuma:

Miller, K. A. & Fernandes, J. Collective Approaches to Land Management (A földgazdálkodás kollektív megközelítései).
LandWorkers Alliance és EU BOND projekt (2020).
A jelentésben bemutatott információkért és nézetekért teljes egészében a szerzőké a felelősség.

Az Ügynökség és a Bizottság nem felelős a dokumentumban tartalmazott információk esetleges felhasználásáért.

Ez a jelentés a BOND projekt része, amelyet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja támogatott a 774208 sz. Támogatási megállapodás alapján.

Tervezés és elrendezés: Cristina Canestrelli - Francesca Lucci
2020 július, Róma, Olaszország

Tartalom

Bevezetés	4
Esettanulmányok.....	7
1. esettanulmány: Románia, Erdély - A föld hasznosítása közlegelőként	7
Magyarókereke közös földjei az elmúlt évszázadban.....	8
A jövő	9
2. esettanulmány: Skócia - kollektív fellépés a földhöz való hozzáférés érdekében	11
Kollektív fellépés a bizalmi földvagytonkezelő hálózatok létrehozásával Európa-szerte...	12
3. esettanulmány: Olaszország - Közös fellépés a regionális regeneráció érdekében.....	13
Fenntartható innováció.....	14
Kemény dió.....	15
A régi hagyományok életben tartása.....	16
Kilátások a jövőre	16
4. esettanulmány: Egyesült Királyság - A természet-helyreállítási hálózatok helyi és európai szintű együttműködése a biológiai sokféleség helyreállítása érdekében	19
Válságban a biodiverzitás	19
Egyesült Királyság politikája a környezetvédelmi földgazdálkodási rendszerekben.....	20
Hálózat létrehozása a természet számára	21
A hálózatok helyi szintre hozása.....	21
Nemzeti jogi keret a közösségi erőfeszítések támogatására	22
5. esettanulmány: Magyarország - Közösség által támogatott erdészet.....	24
A szervezeti felépítése	24
A közösségünk megerősítésének módjai	25
A megfelelő fajok a megfelelő helyen, a megfelelő időben, a megfelelő utógondozással ...	26
Pozitív tervek a jövőre nézve	26
6. esettanulmány: Hollandia - kiterjedt tájgazdálkodás egy kistermelői szövetség részéről	29
Kollektív szerződések	29
Munkában a természettel.....	30
A hagyományos tudás védelme	31
Következtetés.....	33

Vezetői összefoglaló

Az éghajlatváltozás, és egy sor más válság növekvő környezeti, társadalmi és gazdasági kihívások elé állítja az emberiséget. Annak érdekében, hogy e kihívásokra válaszolni tudjunk, agroökológiai eljárásokat és más fenntartható jó gyakorlatokat bevezetni, és minél szélesebb körben elterjeszteni. Működőképes alternatívát jelenthet, ha a mezőgazdasággal foglalkozó szervezeteket egy közösség által szervezett vagy folytatott kollektív fellépés formájában sikerül a megfelelő hatalommal felruházni. A jelen kiadvány a BOND projekt keretében megvalósított tevékenységek példáján keresztül mutatja be a kollektív fellépés különböző formáit azzal a céllal, hogy jobban megérthessük ezek sajátos hátterét, működésüket, valamint a hozzájuk kapcsolódó kihívásokat és lehetőségeket. (A BOND betűszó a *Szervezetek és hálózatfejlesztésük magasabb szintre emelése az európai mezőgazdasági ágazatban* elnevezésű programra utal). A jelentés rámutat arra, hogy a mezőgazdasági szereplők igényeihez igazított, részvételi módszereket alkalmazó, több érdekelt felet magában foglaló és interdiszciplináris megközelítésen nyugvó hálózatépítés, tapasztalatcsere, kapacitásépítés és képzés a fenntarthatóbb, igazságosabb és környezettudatosabb agrár-élelmiszeri rendszerre történő áttérés felgyorsításának elengedhetetlen feltételét alkotják. A jelentés végül mindkét ország döntéshozói számára segítséget nyújt azáltal, hogy a rendelkezésükre bocsátja a mezőgazdasági termelők és más kapcsolódó szereplők (kutatók, a civil társadalmi szervezetek tagjai stb.) által megfogalmazott politikai ajánlásokat egyebek között a regeneratív mezőgazdasági gyakorlatok, a zöld közbeszerzés és a szociális gazdaság témájában, a fenntartható gyakorlatok és intézkedések széles körű elterjesztésének előmozdításának eszközeként, illetve az átmenethez szükséges támogató környezet megteremtésének és élelmiszer-rendszerünk megújulásának eszközeként.

Bevezetés

A termőföld az egész emberiség közös kincse. Akinek földje van, az energiához, vízhez, táplálékhoz, és menedékhez jut, gyógyírt talál és bölcsességet lel, megőrizheti a kapcsolat őseivel, és végső nyughelyre is számíthat.

A föld mégsem egy szerszámosláda vagy kincsesláda csupán; bár bőkezű is tud lenni, feltételeket is diktál, és feltételei a helyszín és a körülmények fényében változhatnak. Így sarjad emberi kultúra a mezőgazdaság talaján; a kulturális sokszínűség pedig, a biológiai sokféleséghez hasonlóan akkor virágzik, ha engedelmessé válnak a föld által támasztott feltételeknek. A földgazdálkodásnak a helyi szinten kell gyökereznie, de globálisan kell gondolkodnunk.

A földterületekért és erőforrásaikért egyre hevesebb küzdelem dúl. Hatmilliárd ember versenyez földterület megszerzéséért, hogy a földet egymást kizáró módokon hasznosítsák: ételmiszer, víz, energia, fa, szénelnyelők, lakhatás, vadvilág, rekreáció, beruházás. Mindannyian együtt élünk egy sűrűn lakott bolygón, ahol egyensúlyba kell hoznunk az e nemzedék és a jövő generációi valamennyi tagja számára elegendő éltető táplálékkal való ellátásának szükségességét, miközben teret kell hagynunk az élővilágnak, ugyanakkor enyhítenünk kell a klímaváltozás hatásait.

A földgazdálkodás kollektív megközelítése sokkal fontosabb, mint valaha! Együtt kell végiggondolnunk, hogy ki birtokolja, hogyan kezelik, kinek van hozzáférése, és hogyan lehet megvédeni és helyreállítani a földet, hogy az a közjavakon nyugvó alapuló pénzügyi életképességet teremtsen.

Kollektív megközelítés

A földgazdálkodás Európában évszázadok alatt fejlődött ki. Az elmúlt évtizedekben a hagyományos földgazdálkodás kereteit az egyéni gazdálkodók és az állam között létrejött szerződések adták. Ehhez képest alternatívát jelent a földgazdálkodásban a kollektív megközelítés, amely általában több érdekeltet von be, és fokozott társadalmi és gazdasági előnyökkel járhat. A gazdálkodók, termelők, a helyi közösségek és a hatóságok együttműködésében gyökerező kollektív megközelítés hasznos lehet a társadalom, a biodiverzitás és a környezet számára egyaránt.

Jelentésünk a mezőgazdaság és a földgazdálkodási rendszerek öt különböző kollektív megközelítését mutatja be a hagyományostól a progresszív módszerekig terjedően. Mindegyik megközelítést egy-egy esettanulmány szemlélteti a megvalósítás mikéntjére vonatkozó javaslatok, valamint szakpolitikai javaslatok kíséretében, segítségül azoknak, akik hasonló úton indulnának el. A bemutatott esettanulmányok illusztrálják, hogy az innovatív gazdálkodók és termelők Európa-szerte milyen változatos módokon alkalmazkodnak a változó körülményekhez, miközben sikeresen óvják földjüket. Fontos megjegyezni, hogy bár az esettanulmányok különböző országokban, különböző léptékben és különböző tájakon megvalósult példákat tükröznek, mind képet adnak a gazdálkodók és a helyi közösségek együttműködéséről. Az esettanulmányok bemutatják, hogy a romániai erdélyi hegységben élő

falusiak hogyan dolgoznak együtt az a közös földterületen folytatott állattartásban; megmutatják, hogy egy francia bizalmi földvagyongazdálkodó miként nyújt segítséget a kezdő gazdálkodóknak; bemutatják Olaszország biokörzeteit és a holland kisüzemi tejtermelőket, akik csoportot hoztak létre gazdaságaik és életmódjuk védelme érdekében; elmesélik, miként válik valóra az álma annak a magyar férfinak, aki minden honfitársa nevében fát ültetne; végül bemutatják a Nature Recovery Network rendszer születését az Egyesült Királyságban.

Az esettanulmányok célja annak bemutatása, hogy az európai földgazdálkodás holisztikus szemléletének elfogadása elengedhetetlen az élelmezésbiztonság biztosításához és az éghajlattal szemben ellenálló, virágzó biológiai sokféleséggel bíró környezet kialakításához. Az ökoszisztémák védelme kiemelt helyen áll az EU napirendjén, amit az EU 2030-ra szóló biológiai sokféleségre vonatkozó stratégiájának közzététele is bizonyít.¹ Az elkövetkező években mindenképp foglalkozni kell a biológiai sokféleség csökkenésének fő mozgatórugóival, például a földhasználat megváltoztatásával, a szennyezéssel és az éghajlatváltozással. A fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok ösztönzése hozzájárul e problémák kezeléséhez, és további előnyökkel jár, beleértve a munkahelyteremtést, az éghajlatváltozással szembeni ellenállóképesség növelését, de hozzájárul a beporzók populációjának helyreállításához és a talaj egészségének biztosításához is.

A napjainkban is zajló koronavírus-járvány felhívta a figyelmet a fenntarthatóság fontosságára a földgazdálkodásban, és feltárta azokat az előnyöket, amelyeket a helyi élelmiszer-hálózatok rövid élelmiszerláncokkal és szabadidős zöldterülethez való hozzáféréssel a közösségek számára kínálhatnak. De bizonyította azt is, milyen fontos, hogy a szolidaritás szellemében közösségként lépünk fel a válság túlélése érdekében. A gazdálkodók és a termelők rugalmasan reagáltak, és sikerült gyorsan közös választ találniuk a kereslet változásaira. Visszatérő elem az alkalmazkodás a változó körülményekhez, a készség a növekedésre nehéz helyzetben is, a nyitottság új elképzelésekre, az együttműködésre másokkal és új szereplők bevonására, mint az a helyi közösség, és adott esetben nem gazdálkodással foglalkozó csoportok, például iskolák esetében történt.

Ma az egész világ éghajlati és természeti válsággal néz szembe, aminek következtében a fenntartható földgazdálkodás soha nem látott jelentőségre tett szert. Minden falunak, városnak és régiónak gondosan kell gazdálkodnia a földdel az élelmiszertermelés, az üzemanyag- és rosttermelés, a biológiai sokféleség helyreállítása és a szénmegkötés érdekében, valamint -- az ökológiai vészhelyzetre válaszul -- az ember és a természet kapcsolatának helyreállítása érdekében.

Ez a soha nem látott mértékű kihívás a történelemben példátlan nélküli léptékű kollektív választ igényel. Az alábbiakban bemutatott esettanulmányok értékes tanulságokkal szolgálnak. Tanulhatunk belőlük, ihletet meríthetünk, közösen adhatunk választ a kihívásokra.

¹ Európai Bizottság, az EU biodiverzitási stratégiája 2030-ig. Publikálva 2020. május 20-án.

Esettanulmányok

1. esettanulmány: Románia, Erdély - A föld hasznosítása közlegelőként

Az erdélyi hegyek között meghúzódó Magyarókereke községhez tartozó közlegelőkön folytatott hagyományos szénatermelő rétgazdálkodás és sajtkészítés a földgazdálkodás közösségi megközelítésére nyújt példát. *Lars Veraart*, az agroökológia és az erőszakmentesség elsajátítatója lehetővé tévő oktatási központként és egyben gazdaságként működő Provision Transylvania társalapítója új szereplő a faluban élő gazdák között. Lars magyarázata szerint azért dolgozik hagyományos földgazdálkodási rendszerekkel, mert ezek fontos szerepet játszanak a rét sokféleségének és a falu életének megőrzésében.

Az a mód, ahogy az itt látható nagyobb földeket régi hagyomány szerint közösen gondozzák, példaként szolgálhatnak a modern agroökológiai alapú paraszti gazdálkodás gyakorlata számára.

Magyarókereke (románul Alunișu) Erdélyben, Románia északnyugati részén fekszik. 650 méterrel a tengerszint felett tipikus kontinentális hegyi éghajlat uralkodik: hideg telek, csapadékos tavasz, valamint forró és többnyire száraz nyarak. A legeltetési időszak április végén kezdődik, és december elejéig tart.

2020-ban mintegy százan laknak a faluban; egyharmadában románok, kétharmadában magyarok (valamint három külföldi, köztük az esettanulmány szerzője is). A település lélekszáma 1940-ben még 750 fő fölött volt. A kommunista időkben azonban drámai módon megcsappant a lakosság, mert a paraszti életformát folytatók többségét kitelepítették a városok gyáraiba. E történelmi korszak végére (1989. december) alig több mint kétszázan maradtak.

Ettől a pillanattól kezdve a falu lakosainak száma folyamatosan csökken, elsősorban annak köszönhetően, hogy a fiatalok - ezúttal önként - a városba távoznak, vagy külföldre mennek. Az állatok száma is csökkenőben van. A magyarókereki gazdák 1985-ben még több mint 200 tehenet, 100 kecskét, 350 juhot és 180 sertést tartottak. Az állomány mintegy 15 tehenet, 10 kecskét, 50 juhot és 25 sertést számlál.

A környező mezőgazdasági területeket (750 hektár) részben továbbra is a helyi gazdák művelik, és részben ők a tulajdonosok is. A falu körül több száz hektárnyi területet vásárolt fel egy juhtenyésztő nagygazdaság (a terület pontos nagysága nem ismert, ám évente növekszik). A társaság többeszes nagyságrendben tenyészt juhokat a Közel-Keletre történő húsexport keretében.

A falu körüli földterületek egy részét közlegelőként hasznosítják. A közlegelők olyan területek, amelyeket a vidéki közösségek a közösségben kialakult normák szerint közösen birtokolnak

és használnak². Románia művelés alatt álló mezőgazdasági területének mintegy 10%-a közlegelő. A gazdák közösen használják ezeket a területeket állataik legeltetésére, ahelyett, hogy saját legelőt vennének vagy bérelnének.

E lehetőségért cserébe hozzájárulnak a közlegelők rendben tartásához és a költségek fedezéséhez. Másként nem tudnának állatokat tartani, mivel önállóan nem tudnák fedezni az ehhez szükséges földterület megvásárlásával vagy bérlésével járó költségeket.

A falusi közlegelőként használt földterületek (kb. 60 hektár) a Horaita-hegy lábánál helyezkednek el (1078 m), és mechanikai eszközökkel csak igen nehezen művelhetők, ezért a helyi gazdák jószágának legeltetésére szolgálnak. A legeltetés alatt álló területek nagy része sok különböző családok magántulajdonában van, és megállapodás született arról, hogy a földeket a falu közös tulajdonaként használják. Magyarókerükén ez a megállapodás hivatalos egyesület vagy jogi személy nélkül, a faluban élő emberek közötti szóbeli egyezség formájában jön létre. Évente gyűlést rendeznek a megállapodás értékelésére. A régió többi településén e célból létrehozott szervezeteket bízták meg a közös területek kezelésével.

Magyarókerüké közös földjei az elmúlt évszázadban

A kommunista rendszer előtt a közös földeket részben közös legeltetésre, részben búzatermesztésre használták. A kommunista uralom alatt azonban a földek és állatok kényszerkollektivizálása aláásta a közös földek autonóm használatát.

Magyarókerükén az 1960-as évek elején kezdődött a téészesítés. Volt, aki önként csatlakozott, másokat kényszeríteni kellett. Végül már nem csak a hatóságoktól tartottak, de a közösség tagjai közötti bizalom is megroppant. Úgy tűnik, hogy ez a bizalmatlanság még mindig akadályozza az együttműködés megannyi formáját - például a közös földek megőrzésével megbízott szervezet létrehozását.

1990 és 2016 között egy közeli faluból származó juhtenyésztő bérelte a közösségtől a közös földekterületeket, ahol a falubeli juhok mellett a saját nyáját is legeltette (az alábbiakban részletezzük, hogyan működött mindez a múltban, és hogyan működik ma). A tehének terelésére a falubeliek egy másik pásztort béreltek fel.

A pásztor minden reggel napkeltekor végigjárta a falut, a gazdák pedig elengedték teheneiket (háztartásonként legfeljebb négyet). A fejést előzetesen elvégezték. Az egész napos legelés után az állatok jóllakottan és tejtől duzzadó tőgygel tértek haza. Szépen hazataláltak a parasztporták hátsó részén kialakított istállóba, ahol megfejték őket, és fedél alatt töltötték az éjszakát. Mindez szokás szerint április 24-én (Szent György napja) kezdődik és december 6-ig (Miklós napja) tart, kivéve azokban az években, amikor a hó korábban érkezik.

Hagyományos legeltetés

² Sutcliffe, L. M. E., Paulini, I., Jones, G., Marggraf, R., & Page, N. Pastoral commons use in Romania and the role of the Common Agricultural Policy (Közlegelő-használat Romániában és a Közös Agrárpolitika szerepe). *International Journal of the Commons*, 7, 58-72 (2013).

Ez a rendszer addig működött, amíg a tehenek száma le nem csökkent annyira, hogy annak a néhány gazdának, aki még mindig tartott családi tehenet, már nem telt a juhász egész nyári bérére. Magyarókerekén ez a pillanat 2016-ban jött el.

2020-ban a megmaradt 15 tehenet a közös földterület egy részén egyszerű elektromos kerítés védi. A tulajdonosok reggel elhozzák a teheneiket, este pedig eljönnek értük. A többi közös földet egy kistermelő juhtenyésztő használja, aki a hegyek között, egy magasabban fekvő faluban él. Április 24-e körül Magyarókerekére viszi nyáját, és a tél beköszöntéig marad

. Körülbelül 900 euró bérleti díjat fizet a közösségnek a közös földek használatáért. A fizetés felét az egyháznak adják adományként (elkerülendő a hosszadalmas és bonyolult osztozkodást az egyes földdarabok tulajdonosai között), a másik felét pedig természetben, a legelő rendben tartásáért végzett munka formájában egyenlíti ki. A saját juhait mellett a magyarókereki parasztok juhait és kecskéit is gondozza. Ezért a munkáért állatonként évente (hét hónap) körülbelül 7,5 euró fizetséget kap. Minden tejelő állat után 40 liter tejet ad vissza. A maradék tej neki jár.

Így például, ha egy családnak hat birkát bíz rá a nyáron, összesen (6 x 7,5 =) 45 eurót fizetnek neki, cserébe (6 x 40, azaz) 240 liter tejet kapnak. Egyszerre általában 50–100 liter tejet vesznek át, és sajtot készítenek belőle. A tejet jelenleg a pásztor szállítja ki, a család pedig gondoskodik az aznapi táplálékáról.

Ez a közösségi adok-kapok az új körülményekhez illeszti a régi hagyományokat, miközben hozzájárul a közösség egészének fennmaradásához. A közös földekhez való hozzáférés nélkül a helyi gazdák nem tudnának családjukkal tehenet, juhot vagy kecskét tartani. Felborulna életük rendje, s a közösség életminősége összeomlana.

A juhtej nagy részéből sajt készül. A juhász mindennap sajtot készít az esztenában, és helyben értékesíti. A falusiak a kapott tejet saját fogyasztásra használják fel. Még a helyi plébános is sajt készítő lett; a falusiaktól tehéntejet, a pásztortól pedig juhtejet vásárol, és árusítja is a saját maga által készített sajtot. A sajt készítésbe akkor kezdett bele, amikor rábredt, hogy a tejgyűjtő teherautó nem jár többé Magyarókereke felé.

A tejgyűjtés abbamaradt, mert a viszonylag kis lélekszámú falu nem volt képes a tejszövetkezetet eltartani (az jelenleg a hollandiai központú FrieslandCampina multinacionális tejipari vállalat tulajdonában van). A változás a falusiak számára azt jelentette, hogy le kellett mondaniuk napi jövedelmük egy jelentős részéről. Kénytelenek lettek volna eladni teheneiket, ha a pap nem lép közbe, és nem kezdi meg felvásárolni a tejet. Egyelőre létezik egy törékeny, bár működőképes egyensúly az állatok, a föld és az emberek között.

A jövő

A közös földterületek nyomás alatt állnak, és nem pusztán Magyarókerekén. A földkonszolidáció, a nagyvállalatok által végzett nagymértékű földvásárlás, a parasztgazdák

számának csökkenése és az Európai Közös Agrárpolitika támogatásainak egyenlőtlen elosztása említhető az okok között.

A közös földek létfontosságúak az önellátó gazdálkodás folytatásához. A közlegelők visszatérése a tapasztalt gazdálkodóknak és az újonnan belépőknek egyaránt hasznára lehet, lehetőséget kínálva arra, hogy hozzáférjenek a kisléptékű állattartáshoz szükséges legelőterülethez. Ez a modell jelentős előrelépést jelenthetne sok kisüzemi agroökológiai gazdaság életképessége szempontjából.

A kistermelőknek nyújtott számos közvetlen előny mellett a közösség általában profitál a közös földekből a természeti és kulturális gazdagodás révén. A közös legeltetési területeken sokkal több növény- és állatfaj található, mint az ipari gazdaságok monokultúrás legelőin, és a megnövekedett társadalmi kötelek fokozzák a helyi közösség ellenállóképességét.

Tippek a megvalósítás mikéntjére:

- Gondoljuk újra a közlegelők fogalmát, és legyünk rugalmasak! A formális és informális szövetkezetek és egyesületek segíthetnek a legelőterületek közös kezelésében. Több kistermelő összeállhat, megoszthatják a munkát és közösen igényelhetnek támogatást.
- A „nem gazdálkodó polgárok” és a mezőgazdaság új belépői valószínűleg érdekeltek a projektben való részvételben.
- Idézzük csak fel a „falukonceptióját”. Az afrikai közmondást, amely szerint „egy gyermek felnevelése egy egész falut kíván”, átalakíthatjuk így: „egy csorda tartása egy egész falut kíván.”
- Ne feledkezzünk meg az európai fejlesztési alapokról.
- Alaposan tájékozódjunk a környék gazdálkodási dinamikájáról, hogy elkerüljük a váratlan csalódásokat, és ne maradjunk le a váratlan lehetőségekről.

Falusi pásztorok (fotó: Lars Veraart)

Juhsajt (fotó: Lars Veraart)

Szakpolitikai javaslatok:

- Ismerjük fel a megmaradt közös földterületek értékét, védjük e területeket és hozzunk újra létre hasonlókat ott, ahol ezek eltűntek!
- További támogatások a kistermelőknek az EU közös agrárpolitikájából (KAP).
- Helyi politika: átláthatóság a fiatal gazdálkodók és az újonnan belépők számára. A nemzeti politikának támogatnia kell a helyi tanácsadókat és a rövid élelmiszerláncokat („farmtól a tányérig”).
- A kis agroökológiai gazdálkodókat el kell ismerni az új fenntartható agrármodell alapvető hozzájárulóiaként.

Kép

2. esettanulmány: Skócia - kollektív fellépés a földhöz való hozzáférés érdekében

A gazdálkodás újoncai számára a legnagyobb kihívást általában az jelenti, hogy megfelelő telket találjanak. Törekvő új gazdaként Roz Corbett a francia Terre de Liens szervezettől merített ihletet. A Terre de Liens parasztgazdákat támogat, a Scottish Farmland Trusttal és a bizalmi földvagyonkezelők európai hálózatával együttműködésben igyekszik támogatást nyújtani a kezdő gazdálkodóknak, hogy földterülethez jussanak és gazdálkodjanak rajta.

A Scottish Farmland Trust (fotó: Roz Corbett) Roz Corbett

Európában a gazdálkodói szakmába belépők szerény, mégis meghatározó része nem gazdálkodó családokból származik³. Hagyományosan az új gazdák a gyakorló gazdák gyermekei, akik átveszik családi vállalkozásukat, és szüleik és nagyszüleik birtokában lévő földet dolgoznak. A kutatások mégis azt sugallják⁴ egyre több újonc fordul a gazdálkodáshoz, mint életmódhoz, és magával hozza a földgazdálkodás szemléletét, amely ötvözi a környezeti válság és a fenntartható élelmiszertermelés modern tudatosságát.

Ezen újonnan érkezők egy része kisüzemi biogazdaságokat hoz létre, ahol az ellátási láncok rövidebbek - például egy helyi termelői piacra, nem pedig egy nagy szupermarket-lánc felé. Az egyik legjelentősebb kihívás, amellyel az új gazdálkodók szembesülnek Európában, az a megfelelő földterület megtalálása és megszerzése, ahol gazdálkodni lehet. További jelentős problémák közé tartozik a gazdaság alapításának és kezelésének megtanulása, majd a piac keresése, ahol a termékeket értékesítik.

Tehát hogyan működhetnek együtt az új gazdák annak érdekében, hogy lehetőségeket teremtsenek a föld közös eléréséhez és kezeléséhez?

Kezdeményezéseket hoztak létre Európában, hogy segítsék a földműves szakma újoncait. Franciaországban az egyik úttörő szervezet a Terre de Liens (TdL), amelyet 2003-ban hoztak létre, hogy gyakorlati támogatást nyújtson a kisüzemi vagy paraszti biogazdálkodást folytatóknak.

A Terre de Liens segíti a gazdálkodókat a földhöz való hozzáférésben azáltal, hogy hosszú távú szerződésekkel földet vásárol és bérbe ad a gazdálkodóknak, akiket hosszú távú bérleti szerződésekkel örökre ökológiailag kell gazdálkodni. Kulcsfontosságú a földgazdálkodás kollektív megközelítése a szomszédos termőföldeken. Mindegyik gazdaság külön-külön

Az European Access to Land (Hozzáférés a termőföldhöz Európában) hálózat. *Europe's new farmers: Innovative ways to enter farming and access land* (Európa új gazdái: Innovatív módszerek a mezőgazdaságba való belépéshez és a földhöz való hozzáféréshez, 2018). Elérhető: www.accessstoland.eu

⁴ Monllor i Rico, N. & Fuller, A. M. Newcomers to farming: towards a new rurality in Europe. (A mezőgazdaság újoncai: egy új vidék felé Európában.) *Documents d'Anàlisi Geogràfica* 62, 531-551 (2016).

működik, de egy nagyobb terv részeként, hogy ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtson és ökológiai módon termeljen élelmiszereket.

Termőföldjüket a helyi hatóságok és a polgárok együttműködésével és együttműködésével működtetik olyan események révén, mint műhelyek és túrák, valamint friss termékek beszállításával a helyi mezőgazdasági üzletekbe és piacokba.

Létrehozása óta a Terre de Liens mintegy 200 gazdát támogatott vagy támogat 150 gazdaságban, és Franciaország egész területén 3200 hektár termőföldet őrizett meg. Létfontosságú munkát végez, mert a gazdálkodás jövője komoly gondot jelent Franciaországban, ahol évente mintegy 30 000 mezőgazdasági termelő nyugdíjba megy, mégis csak mintegy 13 000 új híres ember lép be a szakmába⁵. Ráadásul a Terre de Liens által segített új gazdálkodók 72% -a nem a családi gazdálkodásból származik - bár mindannyian élénken érdeklődnek a gazdálkodói karrier iránt.

Kollektív fellépés a bizalmi földvagyonkezelő hálózatok létrehozásával Európa-szerte

Roz Corbett egy céltudatos gazda, akit a Terre de Liens kezdeményezéséből merített ihletett a Skót Bizalmi Termőföldvagyon-kezelő (Scottish Farmland Trust) alapításához. "Sokan szeretnének gazdálkodni" - mondja Roz, majd így folytatja: "Glasgow-ban élek, ahol a helyi élelmiszerek hatalmas piaca van, rendkívül korlátozott hozzáféréssel a földhöz, ami nagyon drága. A földhöz való hozzáféréssel rendelkezhetnék egy gyönyörű saját farmmal, amely sok embert tudna foglalkoztatni, más új gazdákat képezhetne ki, jó ételeket biztosíthatna és gondozhatná a környezetet. Nem motivál a föld birtoklása. Csak szépen szeretnék vigyázni rá."

Skócia az egyik legkoncentráltabb földtulajdon-szerkezettel rendelkezik Európában, ezért nagyon nehéz földet találni új belépőként. Az eladásra kerülő földek drágák, és általában a meglévő gazdaságoknak adják el, és nem kerülnek be a nyilvános piacra. A lakhatás is nagyon nehézkesen megvalósítható. A bérleti feltételek szintén rosszak.

A mezőgazdasági földvagyonkezelő mindkét problémára megoldást nyújt, amennyiben kifejezetten hosszú lejáratú bérleti szerződések keretében teszi lehetővé az új gazdák számára, hogy megfelelő méretű földterülethez juthassanak.

Vetőmagmegosztó műhely (fotó: Clem Sandison)

A föld trösztben való birtoklása szélesebb körben támogatja az élőhelyek gazdálkodását a gazdaságokban, és megkönnyíti a kollektív ellátási láncokat. Mivel a földgazdálkodók tudják, hogy a földet a jövő nemzedékei ugyanolyan szellemben védik, ez lehetővé teszi számukra, hogy hosszabb távon gondolkodjanak, fákat ültessenek, vagy helyreállítsák a talajt és réteket.

⁵ https://www.accesstoland.eu/IMG/pdf/a2l_newentrants_handbook.pdf

A Terre de Liens munkatársai 2016-ban egy hétnapos tanulmányi út keretében látták vendégül a Scottish Farmland Trust tagjait, valamint cseh, német és görög társaikat. A látogatás célja a tapasztalatcsere mellett a gazdálkodáshoz szükséges további támogatásfajták felfedezése volt.

Amikor Veronique Rioufol a Terre de Liens-ből Skóciába látogatott egy rendezvényre a parlamentben, találkozott a Skót Földbizottsággal, hogy inspirálja őket a mezőgazdasági indulások programjának összeállítására és a földpiac szabályozásának megvitatására.

Roz úgy véli, "az egész Európára kiterjedő földhálózatokhoz való hozzáférés forradalmasítani fogja a földtulajdon és a földgazdálkodás területét azáltal, hogy minden régióban bizalmi földvagyon-kezelőt hoz létre!"

Skót termőföld

Tippek a megvalósítás mikéntjére:

- A hálózatok kiépítésével lehet a legjobban megtalálni a gazdálkodás megkezdéséhez szükséges támogatást.
- A gazdálkodói karrierbe való belépés történhet formális képzéssel a főiskolán vagy fokozatos belépés révén (cselekvéssel történő tanulás).
- A helyi közösséggel való kapcsolatok azonosítása és ápolása elősegítheti a megfelelő földterület biztosítását a bizalmi termőföldvagyon-kezelők számára.
- Gondoljon arra, hogy „az egész több lehet, mint a részek összessége”.

Szakpolitikai ajánlások:

- A nemzeti kormányoknak és az EU-nak a vidékfejlesztési költségvetésből és a környezetvédelmi szempontból fenntarthatóbb földgazdálkodás megvalósításának eszközeként is támogatnia kell a bizalmi földvagyonkezelők finanszírozását.
- Az EU-nak induló tőkét kell nyújtania az új belépő gazdálkodók számára
- A támogatási támogatásnak tükröznie kell a gazdálkodói közösségben bekövetkezett változásokat azáltal, hogy támogatást nyújt azoknak, amelyeket hagyományos támogatások nem támogathatnak, ideértve az idősebb (40 évnél idősebb) gazdálkodókat, vagy a réstermelés és az olyan innovatív földgazdálkodási modellek támogatását, mint az agroökológia és az agrárerdészet.
- A szociális befektetési adókedvezmények jelentős mértékben segítik a bizalmi földvagyonkezelő társaságok megalapítását.

Skót juh

3. esettanulmány: Olaszország - Közös fellépés a regionális regeneráció érdekében

Olaszország biológiai kerületei regionális szinten zajló kollektív akciók, amelyek összefogják a földgazdálkodást, a biotáplálék-előállítását, a helyi közösséget, a kulturális

örökséget és a hagyományos mesterségeket. Andrea Ferrante az egyik alapítója az olaszországi kerületi mozgalomnak. Elmagyarázza, hogy a helyi önkormányzatok, a gazdálkodók, az élelmiszerpiacok és az idegenforgalom közötti együttműködés miként támogatja a biológiai sokféleséget, a helyi gazdák jövedelmét, elősegíti a kulturális örökséget és a helyi identitást, és azon dolgozik, hogy ösztönözze a fiatalokat, hogy karrierjükbe kezdjenek az ökológiai, kisüzemi mezőgazdaságban.

A körzetek elősegítik az együttműködést a gazdálkodók, a helyi lakosok, az idegenforgalmi szolgáltatók, a helyi hatóságok és más kulturális és történelmi intézetek és szervezetek között az egész régiók gazdasági, társadalmi és környezeti szinten való fellendítése érdekében.

Olaszországnak 30 kerülete van: az elsőt - Biod District del Cilento - 2004-ben hozták létre (bár hivatalosan csak 2009-ben ismerték el); a legutóbbi - Maremma Etrusca és Monti della Tolfa körzet - ebben az évben (2020) jött létre. Körzeteket hoztak létre Olaszország egész területén és azon túl is - az Öko-régiók Nemzetközi Hálózata, amelyet 2014-ben hoztak létre, magában foglalja Portugáliát, Franciaországot, Ausztriát, Svájcot és Spanyolországot.

A Biodistretto della Via Amerina e delle Forre tagsági alapon működő egyesület, amely Viterbo tartomány 13 települését és a helyi biogazdálkodók szövetségét (Rómától 50 km-re északra), mintegy 70 000 lakosú, a több mint 300 aktív biogazdaság.

Az egyesület fő célja a fenntartható fejlődés területi szintű előmozdítása agroökológiai megközelítéssel, amely magában foglalja a fenntartható turizmust, a megújuló energia felhasználását, a környezetvédelmi intézkedéseket, a fenntartható hulladékgazdálkodást és a körforgásos gazdaság előmozdítását.

A biodistretto célja továbbá, hogy támogassa a helyi közösséget a nulla kibocsátású termelési modellre való áttérésben. A biodistretto elősegíti a megújuló energiák használatát, és helyi szinten kulcsszerepet játszik abban, hogy megteremtse azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik a projekt sikeres megvalósítását a helyi hatóságok, a civil társadalom és a magánszektor bevonásával.

Azienda Lucciano (fotó: Andrea Ferrante)

Amerina (fotó: Andrea Ferrante)

Fenntartható innováció

A közép-olaszországi Viterbóban élek, ahol 2011-ben a Biodistretto della Via Amerina e delle Forre egyik társalapítója voltam.

Olyan agrár-szociális szövetkezet részese vagyok, amely négy hektáros ökológiai zöldségfarmot működtet Toszkánában, és egy hét hektáros gabona- és legelőgazdaságot Civita Castellánában. Elsősorban bio zöldségfélét termelünk a helyi piacok számára Viterbo

tartományban és a déli irányban körülbelül 50 km-es távolságra lévő Rómában. Amióta csak emlékszem, régióinkban - amelynek körülbelül 70 000 lakosa van régi falvak vagy kis gazdaságok hálózatában - mindig is működött aktív biomozzalom.

Biokerületünkben a gazdák és termelők különféle termékeket gyártanak és értékesítenek: bort, olívaolajat, sajtokat, például mozzarella és juhsajtot, sertéshústermékeket és sáfrányt. Van egy agroturisztikai vállalkozásunk és egy nemzetközi agroökológiai iskolánk, Schola Campesina néven.

A környékről származó termékek nagy részét Róma fő piacain vagy kisebb helyi piacokon értékesítik. A jelenlegi koronavírus-járvány során az emberek szokásai megváltoztak. Ahelyett, hogy éttermekben és barátok házában étkeznénk, mindenki otthon reggelizik, ebédel és vacsorázik. A családok jó minőségű élelmiszereket akartak vásárolni, ezért a gazdák közvetlen értékesítési rendszereket hoztak létre a helyi családok számára. Ez a fajta alkalmazkodás biokerületünk kistermelőinek erőssége - nem vagyunk kapcsolatban egy adott piaccal, így könnyen alkalmazkodhatunk a különböző helyzetekhez.

A kistermelők és termelők, akik a Biodistrict della Via Amerina e delle Forre területén élnek, újítók. Azért hívom őket újítóknak, mert hagyományos gazdálkodási módszereiket a modern világ igényeihez igazították, de továbbra is a fenntarthatóságra összpontosítanak. A gazdáknak erős társadalmi és kulturális alapelveik vannak, és együttműködnek a helyi közösséggel. A biokerület mozgalma mögött meghúzódó szellemiség része, hogy túl kívűnk lépni az elszigetelt, különálló gazdaságok modelljén. Szövetkezésként megtanultuk, hogy hatékonyabban dolgozunk olyan gazdaságok csoportjaként, amelyek az egész közösséget magukban foglalják. Szükségünk van a gazdálkodókra és más szakmákból származó emberekre, akik együtt tudnak működni az élelmiszer-termelés és -forgalmazás fenntartható modellje érdekében.

A biokerület része lehet az is, hogy megvédje a területet olyan veszélyektől, mint a földhasználat megváltozása vagy a szennyezés. Például a területünkön számos elhagyatott kőbánya található, s ezeket egyes vállalatok hulladéklerakókkal szeretnék feltölteni. Régióinkban nagyszámú biogazdaság működik, és attól tartunk, hogy a kőbányák feltöltése szeméttel veszélyeztetheti a talajvízkészleteket, és így károsíthatja a helyi biológiai sokféleséget és a termőföldet. Ehelyett inkább a fenntartható hulladékgazdálkodást és a hulladék különböző részeinek - például szerves, műanyag, alumínium, üveg és papír - újrafeldolgozását preferálnánk, és szeretnénk megakadályozni a kőbányák fenntarthatatlan kezelését.

Kemény dió

Régióink Olaszország egyik fő mogyorótermő területe. Ezen a környéken régebben kisebb mogyorógazdaságok működtek, de a farmok mérete az 1970-es évek óta növekszik. Biorégióinkban az intenzív mogyoróültetvények a legkomolyabb társadalmi-gazdasági és környezeti kihívások közé tartoznak. 2012-ben a nagyüzemi gazdálkodás is megjelent. Itt a Nutellát előállító multinacionális édesipari vállalat, a Ferrero számára termesztenek

termesztett mogyorót.

A biokörzet nem egy biogazdasága a monokultúras mogyoróültetvények mellett helyezkedik el. A gazdák attól félnek, hogy a mogyorótermelés során felhasznált peszticidek pusztító hatással lehetnek a legfontosabb rovarokra és beporzókra. A csökkent biodiverzitás negatív hatással lehet a helyi ökológiai gazdálkodókra, akik a kártevők elleni védekezés természetes módszereire támaszkodnak. Biokörzetünk gazdái a helyi önkormányzattal együttműködve öröködnék afelett, hogy a növényvédőszereket az EU-irányelveknek megfelelően alkalmazzák. Ha mi, mezőgazdasági termelők csoportként, együtt lépünk fel, erősebbek leszünk, és meg tudjuk védeni a környezet és a helyi közösségek egészségét.

Az agroökológiai megközelítés megvalósítása a helyi biodiverzitás jobb védelméhez és az üvegházhatású gázok ésszerű csökkentéséhez vezet.

Castel Sant'Elia (fotó: Andrea Ferrante)

A régi hagyományok életben tartása

A biokerületek másik fontos szerepe az iskolai oktatás javítása, hogy a gyerekek megérthessék az ökológiai gazdálkodás értékét és szerepét a fenntarthatóság védelmében. Húsz évvel ezelőtt az olasz biogazdálkodókat kinevették alternatív életmódjuk miatt, de ma már a társadalom központi részének tekintenek bennünket.

Az ökológiai gazdálkodókat a közösség elismeri, és büszkék vagyunk arra, hogy a gazdálkodók új generációjában ébreszthetjük fel a földművelés szeretetét. A fiatalok bátran alkalmazzák az agroökológiai szemléletet és törődnek a környezettel. Nagy múltú szociális szövetkezetként a Biodistretto della Via Amerina e delle Forre a megfelelő földterület megtalálásával és földművelési tanácsokkal segít az új gazdálkodóknak az első lépések megtételében.

Nem könnyű gazdálkodásra alkalmas földterületet találni, mert a kisüzemi biogazdálkodóknak a nagyvállalatokkal kell versenyezniük, amelyek nagyméretű gazdaságokba ruháznak be, és így növelik a termőföld árát. A mogyoróültetvények megváltoztatják a helyi közösségek társadalmi szerkezetét: magukba olvasztják a húsz évvel korábban még sűrűn előforduló kisebb gazdaságokat.

Kilátások a jövőre

Biokörzetünk nonprofit jogi szervezet, amely gazdálkodókat, kulturális intézeteket, kézműves fazekasokat és a Viterbo Università della Tuscia Egyetemen kutató tudósokat tömörít. A jövőben elsősorban az alábbi négy területre összpontosítva szeretnénk folytatni a helyi élelmézőspolitikával kapcsolatos tevékenységünket:

1. A teljes termőterület legalább 50%-át vonják fenntartható, agroökológiai művelés alá. Jelenleg a biokerületben (a 13 település területén) a teljes szántóterület mintegy 23%-án folytatnak bio-, vagy agroökológiai gazdálkodást.
2. Valamennyi falu álljon át a nulla hulladéktermelésre.

3. A megújuló energia formáinak támogatása.
4. Az ökoturizmust ösztönzése a Via Amerina útjának népszerűsítésével, helyi múzeumhálózat létrehozásával, valamint egy kis szálloda és étterem megnyitásával.

Jól példázta tevékenységünket az együttműködés azzal a nyugdíjas gazdával, aki nem akarta eladni a földjét, de szövetkezetünknek bérbeadta azt. A gazda tudásával és bölcsességével támogatja munkánkat, és így tapasztalatára a következő generációk is támaszkodhatnak. Ez a fajta tudásátadás jellemző a biokerületek működésére. Biztosítani akarjuk, hogy a vidéki városok és falvak vonzó lakóhelyek legyenek, ahol lakóink magas életminőséget élvezhetnek, a fiatalok pedig munkát találnak.

Az elkövetkező néhány évben a szövetkezet Civita Castellana területén az Egyháztól bérelt földterületen is gazdálkodni fog. Azt tervezzük, hogy a földet oktatási tevékenységekre használjuk majd fel; a későbbiekben articsókát szeretnénk termesztetni és értékesíteni. Az articsóka helyi változatának neve Carciofo di Orte. Orte település a Tevere folyó mentén, a biokerülettől északra fekszik. A Carciofo di Orte articsóka régiós specialitás, amelyet Lazio régió genomikai jellemzéssel ismer el. Tervezzük a földrajzi jelzés (GI) státusz igénylését is, amely növeli a termék értékét. A földrajzi jelzés megerősíti majd a programban részt vevő helyi gazdálkodók hálózatát, hogy közösen feltámaszthassuk ezt a régi tájfajta, közösségünk kulturális örökségének fontos elemét.

Reméljük, hogy egész Európában követik majd példánkat a gazdák, és saját szövetkezeteket hoznak létre, hogy kihasználhassák az együttes fellépés erejét. A miénk mellett számos más olaszországi biokörzetnek tevékenysége nyújt példát az élelmiszer-rendszerek és a táplálkozás holisztikus megközelítésére, és annak bemutatására, hogy az agroökológia útján kell a lokálistól a globális szint irányába elmozdulnunk.

Tippek a megvalósítás mikéntjére:

- Az élelmiszer-termelésen túlmenően más ágazatokat is érdemes bevonni, például az idegenforgalmat és a kézművességet.
- Kövessünk holisztikus megközelítést, és legyünk nyitottak arra az együttműködésre mindenkivel.
- Minden régióknak szüksége van helyi különlegességekre, összhangban a helyi környezeti adottságokkal, tiszteletben tartva a természeti és kulturális sokszínűséget.
- Hozzunk létre mezőgazdasági termelői szövetséget, hogy a gazdák közösen léphessenek fel az önkormányzatokkal folytatott tárgyalásokon.

Szakpolitikai ajánlások:

- A kormányoknak nemzeti terveket kell kidolgozniuk, amelynek keretében pénzügyi támogatást nyújtanak mind a mezőgazdasági termelők szövetségeinek, mind az önkormányzatoknak a regionális területi kezdeményezésekhez.
- Az európai regionális fejlesztési támogatás rendszerének támogatnia kell a biokerület koncepcióját.
- A fenntartható növekedés támogatása érdekében a Covid-19 okozta válságra

kidolgozott zöld gazdaságélénkítő programokba integrálni kell a biokörzetek létrehozását.

- A biokörzet-koncepciót összekapcsolhatjuk a fenntartható közlekedéssel, például az új vasúti beruházásokkal.
- A bizalmi földvagyonkezelő társaságokat be kell építeni a biokerületek modelljébe, hogy az új belépők hozzáférhessenek a termőföldhöz; emellett a külföldön bejegyzett vállalatok földvásárlását földtörvénnyel kell korlátozni.

Azienda Lucciano

Kép

4. esettanulmány: Egyesült Királyság - A természet-helyreállítási hálózatok helyi és európai szintű együttműködése a biológiai sokféleség helyreállítása érdekében

Az Egyesült Királyság részese egy átfogó európai tervnek, amely biodiverzitás-folyosókat kíván létrehozni a kollaboratív földkezelési kezdeményezések segítségével annak érdekében, hogy a legkülönbözőbb típusú tájakon helyreállíthassa a természetet. **Sue Young, a The Wildlife Trusts brit jótékonyági szervezetéről elmagyarázza, hogyan lehetne egy országos természetvédelmi hálózatot kiépíteni az Egyesült Királyságban. Ines Cavill helyi szinten dolgozik együtt a gazdákkal és a földgondolkodókkal a dél-angliai Dorset-i Char-völgyben, egy „Lifelines” elnevezésű, közösség által vezetett projekt keretében, amely ennek keretében egyesíti az egyes területeket vagy területeket (bármilyen méretű is legyen). ambiciózus európai földgazdálkodási erőfeszítések.**

Válságban a biodiverzitás

Az ökoszisztéma helyreállítása helyi és táji szinten elengedhetetlen. Globális biológiai sokféleség csökkenése a válság, és zajlik ütemben példátlan az emberiség történetében szerint a kormányközi tudományos-biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatások, kormányközi testület. Az állatok, madarak, rovarok és növények széles körű elvesztése sokféle élőhelyre kiterjed, és kiterjed a szárazföldi és vízi környezetre is: a WWF jelentése ⁶ 2018-ban kimutatta, hogy a vadon élő állatok (halak, madarak, emlősök, kételtűek és hüllők) globális populációi átlagosan 60% -kal csökkent 1970 és 2014 között. A veszteségeket olyan emberi tevékenységek gyorsították fel, mint az erdőirtás, a szennyezés és a földhasználat megváltoztatása - a pusztító tevékenységek egy része a mezőgazdaságnak és az élelmiszertermelésnek köszönhető ⁷.

Az egészséges ökoszisztéma sokféle állat- és növényfaj sokféleségét támogatja. Ez a biológiai sokféleség számos okból fontos, beleértve a talaj egészségét, a szén tárolását, a beporzást és az új gyógyszerek növényeit - nem is beszélve az emberi egészségről és a jólétről. A vadon élő állatok és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása sürgős, de bonyolult az egyéb tényezők, például a gazdálkodás és az energiatermelés szükséges bevonásával. Ennek eredményeként a kormányok, a nem kormányzati szervezetek, a gazdák és az akademikusok feltárják a leghatékonyabb módjait a föld felhasználásának a természet helyreállításának elősegítésére.

Char Valley Stream - fotóhítel Kit Vaughan

Az Európai Bizottság biológiai sokféleségről szóló 2030-ig szóló stratégiája ⁸ a jövőben elképzelhető, hosszú távú tervet tárgyal a biológiai sokféleség helyreállítására. Az EK javaslatának kulcsfontosságú része a természetvesztés mérséklése - és a fajok kihalásának

⁶ WWF. 2018. Élő bolygó jelentés - 2018: Aiming Higher: Magasabb célkitűzések. Grooten, M. és Almond, REA (szerk.). WWF, Gland, Svájc

⁷ al. A biodiverzitás megőrzése: kihívások 2010 után Rands, MRW et al. *Science* 329, 1298–1303 (2010). Doi: 10.1126/science.1189138

⁸ Európai Bizottság, az EU biológiai sokféleségről szóló stratégiája 2030-ig. A természet visszahozása életünkbe. EK: Brüsszel (2020)

elkerülése - a védett területek hálózatának kibővítésével és az EU természet-helyreállítási tervének kidolgozásával.

A természetvédelmi területek, például a nemzeti parkok létrehozása az egyik (hagyományos) módszer a fajok védelmének elősegítésére. Számos kezdeményezés elősegíti a természetvédelem összefüggő megközelítéseit, például a határokon átnyúló természetvédelmet, és egyre fontosabbak azok, amelyek gazdasági előnyöket hordoznak ⁹.

Egyesült Királyság politikája a környezetvédelmi földgazdálkodási rendszerekben

Az Egyesült Királyságban azon dolgozik, hogy kollektív fellépésre ösztönözze a természet-helyreállítási hálózatok létrehozását az új környezeti földgazdálkodási rendszerek és egy ambiciózus „25 éves környezetvédelmi terv” ¹⁰ részeként, amely összhangban áll a páneurópai ösztönzés ösztönzésével. a természet visszatérése.

Vannak tervek *A Green Future: (Zöld jövő)* 25 éves tervünk a környezet javítására ¹¹ a szárazföldön, édesvízi és tengeri környezetben bekövetkező természet akaratlan elvesztésének visszaszorítása érdekében. Javaslatán belül az Egyesült Királyság kormányának konkrét stratégiái között szerepel 11 millió fa telepítése és a Természet-helyreállítási Hálózat létrehozása, utóbbi utóbbi célja a vadon élő állatok védelme és helyreállítása, valamint lehetőségek biztosítása a vidékünkön elvesztett fajok újrabehozatalára.

A mezőgazdasági gyakorlatok elengedhetetlenek e stratégia megvalósításához. A földhasználat megváltoztatása a mezőgazdaság számára a biodiverzitás csökkenésének fő mozgatórugója. A támogatásoknak támogatniuk kell az agroökológiai gazdálkodást és az erdőgazdálkodást a fajok helyreállításának elősegítése érdekében a talaj egészségének javításával, valamint a vadon élő állatok margóinak és sövényeinek beépítésével a rovarok, madarak és más vadon élő állatok számára kedvező vadvirágok és cserjések ösztönzésére.

Ezenkívül egy természet-helyreállítási hálózat segíti az Egyesült Királyságot abban, hogy teljesítse az ENSZ fenntartható fejlődés 15. célját: „A szárazföldi ökoszisztémák fenntartható használatának védelme, helyreállítása és előmozdítása, az erdők fenntartható kezelése, az elsivatagosodás elleni küzdelem, valamint a földromlás megállítása és visszafordítása, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása”.

Széles körű céljainak elérése érdekében az Egyesült Királyság kormánya 500 000 hektár vadon élő élőhelyet hoz létre a meglévő védett területek összekapcsolására különböző tájakon, például erdőben, part menti régiókban, tőzegben, gyepekben és cserjében. Ennek az az előnye, hogy több teret biztosít számunkra, hogy élvezhessük az élővilág megtekintését és a természetben töltött időt.

⁹al. A biodiverzitás megőrzése: kihívások 2010 után Rands, MRW et al. *Science* 329, 1298–1303 (2010). Doi: 10.1126/science.1189138

¹⁰ Az Egyesült Királyság Környezetvédelmi, Élmezési és Vidékügyi Minisztériuma. Szakpolitikai dokumentum 2020. március 10.: Természeti és természetvédelmi szövetségek (6. és 7. rész). Elérhető: <https://www.gov.uk/government/publications/environment-bill-2020/10-march-2020-nature-and-conservation-covenants-parts-6-and-7> [hozzáférés: 2020 június 16-án.]

¹¹ UK government/Egyesült Királyság kormánya *A Green Future/Zöld jövő: 25 éves tervünk a környezet javítására* (2018). [1]

Hálózat létrehozása a természet számára

Az olyan szervezetek, mint a The Wildlife Trusts, segítik az Egyesült Királyság kormányát terveinek kidolgozásában.

Sue Young elmagyarázza: „A Wildlife Trust több fiókja jelenleg a Természet-helyreállítási Hálózat térképeinek fejlesztésén dolgozik a területükön. Javasoljuk, hogy az összes helyileg feltérképezett természet-helyreállítási hálózat csatlakozzon egy nemzeti természet-helyreállítási hálózati térkép kialakításához. Ideális lenne, ha a természet-helyreállítási hálózatok kiterjesztenék a városi és vidéki régiókat, és összekapcsolnák a vadon élő állatok, különösen a tenyésztett környezetre támaszkodó fajok szokásait.

A gazdák együtt sokkal nagyobb hatást gyakorolhatnak a természetre. Például az izolált, fajokban gazdag semleges gyepek kis területének helyreállítása biológiai sokféleséggel jár. Ha azonban egy olyan területet választunk, amely funkcionális kapcsolatot vagy lépcsőt biztosít a szétszóráshoz, akkor az sokkal nagyobb előnyökkel jár, mint ha egy elszigetelt területet választunk. A Természet-helyreállítási Hálózat tehát lehetőséget nyújt arra, hogy irányítsák a közpénzek felhasználását az élőhely-létrehozási vagy hálózat-fejlesztési lehetőségekhez. Például a kifizetéseknek egészséges talajok létrehozására kell törekedniük, és mindenhol a beporzók erős, bőséges populációjára. „

A hálózatok helyi szintre hozása

A dorseti Char Valley-i lakosok falusi szinten dolgoztak a természet helyreállításának ezen Egyesült Királyságbeli stratégiájának megvalósításán, a helyi gazdálkodók, falusiak és a plébániatanács együttes fellépésével. Az éghajlati veszélyhelyzet kihirdetése után a helyi tanács falusi szintű projektet indított „Lifelines” néven, amelyet a Char-völgy és a környező területek vadfolyosóinak népszerűsítésére indítottak. Arra ösztönzi a gazdálkodókat és a földtulajdonosokat, hogy vállaljanak olyan lépéseket, mint például a peszticidek és herbicidek csökkentése, sövények vagy fák telepítése, a vadon élő élőhely és a magokkal teli mezők létrehozása a madarak számára.

Ines Cavill, helyi lakos és kisgazda elmondta: „A fiatalok közül sokan csatlakoztak az ifjúsági éghajlati sztrájkhoz, vonattal a falvakból Exeter helyi városába követelve, hogy a felnőttek tegyenek lépéseket az éghajlati válság visszafordítása érdekében nemzedékük számára. Felnőttként minket inspirált szenvedélyük, és klímavész helyzetet hirdettünk a plébánián. Ez közösségi alapú önkéntes megközelítés, de arra ösztönzi és motiválja az embereket. Amint látják, hogy a térkép zöld színnel telik, rájönnek, hogy a világrészük valami sokkal nagyobb és nagyon izgalmas része lehet! ”

Kifejti, hogy „az Egyesült Királyság mezőgazdasági minisztériuma fizet a gazdálkodóknak a biológiai sokféleség helyreállításáért azáltal, hogy kifizeti a mezőgazdasági támogatásokat, hogy ösztönözze a mezőgazdasági termelőket az ökoszisztémák helyreállítására a tájakon keresztül. A projekt a gazdáknál messzebb megy, hogy ösztönözze a gazdák és a helyi lakosok közötti közös megközelítést, akik élőhelyeket teremthetnek a hátsó kertjükben. ”

A projektet egy kis helyi lakosok koordinálják, akik peszticidektől mentes folyosók létrehozásának ösztönzésével szeretnék megerősíteni a környék élővilágának és talajának egészségét és ellenálló képességét. Remélik, hogy minél több lakót bevonnak - legyen belőlük telek, kiskert, tanya vagy nagy birtokuk. A projekt középpontjában egy interaktív térkép áll, amely kiemeli az élénkzöld földterületeket, ahol kémiai növényvédő szereket (rovarölő, gyomirtó és gombaölő szereket) nem használnak. Felkérjük azokat a helyi lakosokat, akik hajlandóak elkötelezni magukat a parcellák növényvédelem nélküli kezelése mellett, hogy csatlakozzanak a programhoz. Azok a gazdálkodók, akik nem biogazdálkodók, csatlakozhatnak a rendszerhez földjük olyan részeinek bevonásával, mint a szántóföldek, sövények vagy erdők, ahol nem használnak növényvédő szereket.

Az ingatlantulajdonosokat felkérjük, hogy „iratkozzanak fel” a projektre azzal, hogy vállalják, hogy a körülhatárolt területet az élővilág javára kezelik a peszticidek használatának elkerülése révén, és a földet olyan módon kezelik, hogy a vadon élő állatok hasznosíthatóak a napfényt, a borítást, a tápanyagokat és a vizet. ahol másként nem használják. Miután egy tulajdonos önként jelentkezett, ezt a földterületet zöld területként felveszik a térképre a Lifelines térképen.

A projektben részt vevő helyi embereket arra ösztönzik, hogy töltsenek időt a helyi gazdaságokban és erdőkn, tanuljanak földi ismereteket és kapcsolódjanak a természettel.

Char Valley Nature Recovery Network Map- hitel Lifeline Project

Nemzeti jogi keret a közösségi erőfeszítések támogatására

A széles szeméremtámogatás ellenére az Egyesült Királyság természet-helyreállítási hálózatának létrehozása nem lesz egyszerű. A Zöld Jövőben megfogalmazott átfogó célokat az alapokból veszik át, és az Egyesült Királyság környezetvédelmi jótékonyági szervezetei, köztük a The Wildlife Trusts ¹²,¹³ üdvözlik, de felszólítanak a jövőkép jogilag kötelező érvényűvé tételére.

A Wildlife and Countryside Link egy angliai 52 környezetvédelmi és vadvédelmi szervezet koalíciója, amely a kormánnyal együttműködve tanácsot adott egy környezetvédelmi törvényjavaslat elkészítéséhez. A 25 éves környezeti terv 2019-es jelentésében : Egy év múlva¹⁴ a Wildlife and Countryside Link aggodalmat vetett fel azzal kapcsolatban, hogy elegendő finanszírozás és a szükséges jogi alapok elég hamar rendelkezésre állnak-e a fajok és élőhelyek védelmének biztosításához.

A koalíció azt javasolja, hogy a természet-helyreállítási hálózat létrehozása érdekében az Egyesült Királyság kormányának gyorsan kell dolgoznia a helyi fellépés felépítésén, miközben

¹² <https://www.wildlifetrusts.org/nature-recovery-network>

¹³ <https://www.wcl.org.uk>

¹⁴[1] [2] Wildlife and Countryside Link. *The 25 Year Environment Plan/A 25 éves környezetvédelmi terv: Egy év (2019)*. {1}

egyértelmű stratégiát kell kialakítania a hálózat középpontjában. Arra sürgeti a kormányt, hogy a környezetvédelmi törvényjavaslat révén hozzon létre egy törvényt, amely elősegíti az intézkedések minél hatékonyabb végrehajtását a jövő generációi számára.

Tippek a megvalósítás mikéntjére:

- Egy államnak vagy kormánynak fel kell készülnie arra, hogy minisztériumokon, sőt országhatárokon túl is dolgozzon a természet védelmét szolgáló célok elérése érdekében.
- A természetvédelmi stratégiáknak helyi szinten kell működniük felfelé, és széles körű embereket kell bevonniuk - mindenki bekapcsolódhat.
- Állítson fel egy stratégiát, amelynek világos térbeli és időbeli céljai vannak.
- Tanuljon a korábbi projektek hibáiból.

Szakpolitikai ajánlások:

- A természet helyreállításának céljainak jogilag kötelezőnek kell lenniük.
- Végezzen visszahatásokat a mérhető célok elérésének elmulasztása esetén.
- Infrastruktúra beállítása a környezeti adatok gyűjtésére, kezelésére és értelmezésére.

Helyi lakosok a Char-völgyben, élvezve az erdőt - fotóhítel Kit Vaughan

Magyar erdő

Balázs Laura önkéntes a Magyarország 10 millió fája alapítványnál. Itt elmagyarázza, hogyan kezdődött a projekt, a helyi közösségek kulcsfontosságú szerepe a fák ültetésében és az alapítvány ökológiai szempontból sokszínű erdők létrehozásának terveiről.

Honnét a 10 millió fa elnevezés? Nagyon egyszerű - Magyarországnak nagyjából 10 millió lakosa van, és szeretnénk, ha minden polgár legalább egy fát ültetne. Célunk a fák olyan módon történő telepítése, amely elősegíti a biológiai sokféleség megőrzését és hozzájárul az éghajlat védelméhez. Építjük Magyarország legnagyobb környezettudatos, nem politikai, párt nélküli, nonprofit országos közösségét is, hogy mozgósítsuk a hazánkban élőket az éghajlatváltozás és egyéb környezeti problémák enyhítésére.

A szervezeti felépítése

Alapítványunk létrehozása szokatlan, mert nem volt tervezett folyamat. A mozgalom - és az ebből fakadó közösség és bejegyzett alapítvány - spontán válasz volt egy Facebook-bejegyzésre, amelyet 2019 júliusában írt Bojár Iván András művészettörténész, újságíró és szerkesztő.

Bojár hozzászólásában arra kérte polgártársait, hogy segítsenek neki 10 millió fa elültetésében az éghajlatváltozás mérsékléséhez. Napokon belül több ezer ember csatlakozott a kezdeményezéshez, amelynek ma már több mint 35 000 Facebook-követője van. A 10 millió fa alapítványnak ¹⁵[1] jelenleg körülbelül 130 helyi csoportja és 25.000 önkéntese van.

A 10 millió fa futtatásának kulcsa az önkéntesek közötti rendszeres kommunikáció. Minden helyi csoportnak van Facebook oldala, és helyi szinten kezeli a feladatokat. Van egy képviselőjük is, aki rendszeres kapcsolatban áll a központi szervezeti csapattal.

A központi szervezeti csoport adminisztratív személyzettel és - döntően - szakértői testülettel rendelkezik, amelybe Aszalós Réka, az MTA erdőökológusa tartozik; Bozzay Balázs erdőtechnikus; és Zsolnai Balázs kertészeti szakértő.

A helyi csoport képviselői rendszeresen megosztanak gyakorlati tippeket, például hogyan léphetnek kapcsolatba a helyi önkormányzatokkal és a vállalkozásokkal, vagy hogyan gyűjthetnek forrásokat. Az összes fontos dokumentum - logók, képek, táblázatok és névjegyzékek - tárolására megosztott online helyet használnak, és minden képviselő számára hozzáférhető. A képviselők körülbelül 70% -a nő (többnyire harmincas-negyvenes), és Facebook-követőink és a helyi csoporttagok többsége is ebbe a kategóriába tartozik.

A kezdetektől fogva mindenki fizetés nélküli, önkéntes alapon dolgozik az alapítványnál. Megpróbálunk szakmai szervezetté válni, ezért elkerülhetetlennek tűnik, hogy a jövőben

¹⁵ <https://10milliofa.hu/>

néhány alkalmazottat fizessünk. A projekt finanszírozását helyi vállalkozások, nagyvállalatok és magánadományok biztosítják.

A közösségünk megerősítésének módjai

A közösség az erősségünk. Célunk, hogy különféle módokat keressünk önkénteseink bevonására és oktatásra a fontos környezeti kérdésekről.

A helyi csoportok közösségi faültetési eseményeket terveznek, amelyek összekötő tapasztalatok lehetnek. "Ez volt az első alkalom, hogy községünk lakói összejöttek egy helyi kérdés megvitatására" - mondta ültetést követően a dél-magyarországi falu, Bogád képviselője. A helyi csoportok innovatív ötleteket dolgoztak ki a helyi létesítmények további segítésére: egy budapesti csoport ehető erdő-kert projektet indított egy hajléktalanszállón; a nagykanizsai csoport fákat ültetett egy kutyamenhelyen és a Családok Ideiglenes Otthonában.

A faültetést örömteli közösségi eseménynek tartjuk, amelyet meg kell ünnepelni. Tavaly bevezettük az „élet napját”, egy héttel a Mindenszentek napja után. „Életünk napján” emberek ezrei gyűltek össze kis csoportokban szerte az országban fákat ültetni, piknikeket és egyéb közösségi eseményeket tartani. A túlnyomórészt roma lakosságú Szilaspogony község lakói annyi fát ültettek, ahány faluban a lakosok száma volt.

Hogy megünnepeljük a Föld Napja április 22-én - amely ebben az évben (2020) jelölt a 50. évfordulója az éves globális esemény - kiterjesztettük faültetési esemény az utolsó egy hét. A SARS-CoV-2 járvány azt jelentette, hogy nem tartottunk nagy összejöveteleket, hanem saját televíziós csatornákat indítottuk el. Meghívtuk tudósokat, zenészeket, újságírókat és más közéleti személyiségeket, hogy vegyenek részt élénk vitákban a bolygó egészségéről és a kívánt jövőnkéről. Földhétünkön minden délután élő közvetítést tartottunk. Sokan élvezték az online beszélgetések megtekintését, ezért úgy döntöttünk, hogy folytatjuk a programot. Most minden kedden kertészeti műsort sugározunk, hogy megvitassuk a fák ültetésével kapcsolatos kérdéseket. A témák a következők voltak: a vízkészletek kezelése; Budapest zöldítése; és az „ehető kert a hajléktalanok számára” projekt.

10 millió fa közösség önkéntese- fotóhírel Balázs Laura

Együttműködünk más faültető szervezetekkel, hogy megvitassuk a lobbierőnk megerősítésének módjait, vagy osszuk meg az erőforrásokat és az önkéntes munkaerőt. Például, ha egy szervezet földet szerezne, de nem lenne elegendő önkéntese az ültetések elvégzéséhez, más szervezetek segítenék. Idén tavasszal terveket készítettek a közös ültetésekről a nemzetközi szervezetek magyarországi fióktelepeivel, köztük a Plant-for-the-Planet, az erdőfelújítási kezdeményezés és az alapítvány Németországban, valamint a Jane Goodall Institute, az Egyesült Államokban központú természetvédelmi szervezet. elhalasztották a járvány miatt. Szoros kapcsolatokat kezdtünk kialakítani a Magyar Erdészeti Szolgálattal és a Magyar Kertészeti Társasággal is.

A megfelelő fajok a megfelelő helyen, a megfelelő időben, a megfelelő utógondozással
Amikor nyilvános helyre tervezzük a faültetést, önkénteseink első lépése az információk összegyűjtése a lehetséges helyszínekről. A gáz- és vízvezetékeket bemutató térképek segítségével ellenőrzik a mögöttes közműrendszert. Ezután felveszik a kapcsolatot a helyi hatóságokkal, hogy engedélyt kapjanak a fák ültetésére, valamint a városi kertésszel vagy építésszel az alkalmas fafajokról és a méretkövetelményekről - sok városi hatóság megköveteli, hogy a fák bizonyos méretűek legyenek.

Mielőtt fákat ültetnének az iskolák vagy szociális intézmények területére, a helyi csoportok az engedély megszerzéséhez fordulnak az illetékes hatósághoz. Szorosan együttműködnek olyan helyi szakértőkkel is, mint kertészek vagy kertészek. A helyi szakértők gyakran ingyenes műhelyeket kínálnak önkénteseink ültetési technikáinak megtanítására.

Magyar fák

Három szakértőből álló testületünk átfogó, 36 oldalas faültetési útmutatót állított össze, hogy segítse az egyes csoportok önkénteseit. Az útmutató olyan őshonos fafajok telepítését segíti elő, mint a norvég juhar (*Acer platanoides*), az európai bükk (*Fagus sylvatica*), a virágzó kőris (*Fraxinus ornus*) vagy a kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), hogy csak néhányat említsünk. Ugyanilyen fontos, hogy kerüljük az olyan invazív fajok telepítését, mint a zöld kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), az ég fája (*Ailanthus altissima*), a róka kesztyű fája (*Paulownia tomentosa*), a hamis akác (*Robinia pseudoacacia*) vagy a dobozos bodza (*Acer negundo*).

Nagy hangsúlyt fektetünk a fák utógondozására. A csemeték csak akkor élhetnek túl, ha öt vagy akár tíz évig gondozzák őket - különösen most, amikor minden tavasszal szárazabb állapotokat tapasztalunk. Az önkéntes csoportok gondoskodnak a fiatal fák öntözéséről és metszéséről a megfelelő számú évig. Gyakran a helyi önkormányzatok segítenek az utógondozásban.

Pozitív tervek a jövőre nézve

Az elmúlt tíz hónapban 34 960 fát és 3469 cserjét - összesen 38 429 növényt - ültettünk el magán kertekben, köztereken, iskolákban és szociális intézetekben.

Jövőbeni tervünk az ökológiailag sokszínű erdők létrehozására összpontosít, amelyek vonzzák a fajokat és elősegítik a biodiverzitást. Megpróbálunk megfelelő telkeket találni országszerte, és erdei ökológusunk tudományos tervet állít össze. Lobbizunk azért is, hogy újabb szélvédőket hozzunk létre a mezőgazdasági területek körül, és feltárjuk az agrár-erdészeti szakértőkkel való együttműködés terveit, bár a tárgyalások még mindig folyamatban vannak. Célunk, hogy olyan közösségi erdőket hozzunk létre, amelyekben sokféle őshonos faj található.

Nagyszerű és izgalmas év áll mögöttünk, és rengeteg új ötlet és projekt áll rendelkezésünkre a jövőre nézve. Reméljük, hogy gyarapíthatjuk helyi csoportjaink számát, folytathatjuk oktatási

programjainkat, együttműködhetünk hazai és külföldi szervezetekkel, és főleg sok fát ültethetünk.

Tippek a megvalósítás mikéntjére:

- Használja az online platformokat és a közösségi médiát a kapcsolattartáshoz más önkéntesekkel, az információk megosztásához és másoknak történő tájékoztatáshoz munkájáról.
- Ösztönözze a közösség részvételét rendszeres helyi, regionális és országos találkozók, workshopok és események révén.
- Győződjön meg arról, hogy a fákat szakszerűen, megfelelő fajok felhasználásával, a megfelelő helyen, az év megfelelő időpontjában és megfelelő utókezeléssel telepítik.

Szakpolitikai javaslatok:

- Kérjen támogatást a helyi önkormányzattól / hatóságtól, hogy a földterület, a szakértelem és a vízellátás biztosításával segítse a faültetési szervezeteket.

Ujjas keltike a magyar erdőkben

6. esettanulmány: Hollandia - kiterjedt tájgazdálkodás egy kistermelői szövetség részéről
Albert van der Ploeg és Wout van Vulpen, a hollandiai Észak-Fríz Erdőgazdasági Egyesület képviseletében elmagyarázzák, hogy az egyéni kisgazdák hogyan tudnak használni ki az egyesületi forma lehetőségeit annak érdekében, hogy nagy kiterjedésű tájképvédelmi szerződéseket kössenek a kormánnyal az „első ajtó - hátsó ajtó” mechanizmus segítségével, miközben jelentős adminisztrációs tehertől kíméleik meg magukat, és fenntarthatják kisléptékű gazdaságaik függetlenségét.

Az 1990-es évek elején, a felszín alatti vizek szennyezésével és a savas esőkkel kapcsolatos növekvő aggodalmak után, Hága új szabályokat vezetett be a gazdálkodók számára a táj védelme, valamint az ammónia és a nitrogén kibocsátásának csökkentése érdekében. Az új rendelkezések közé tartozott a trágya befecskendezése a talajba, helyett, hogy a tetején terítették volna.

Ez a szabályozás azonban komoly veszélyt jelentett a parasztgazdaságokra nézve. Az új módszerek nemcsak a költségeket növelték, de ami még ennél is fontosabb, a gazdák attól féltek, hogy a szükséges nehéz munkagépek káros hatással lesznek a talaj állapotára és a talajvíz minőségére. 1992-ben Friesland északi részén négy férfi fogott össze, hogy harcoljanak farmjaikért és életmódjukért: Fokke Benedictus, Pieter de Jong, Geale Atsma és Douwe Hoeksma.

Hága irányába azt az ünetetet fogalmazták meg, hogy meg kívánják védeni a környezetet, de némi segítségre van szükségük. Úgy vélték, nem büntetést érdemelnek azért, amiért nem tartották be az új szabályokat betű szerint, hanem egy alternatívában hittek. Gazdaként ugyanúgy akartak vigyázni a földre, mint bárki más, de rájöttek, hogy ahhoz, hogy meggyőzzék a kormányt a környezet iránti elkötelezettségükről és hagyományos megközelítésmódjuk értékéről, jobban meg kell érteniük a környezeti kérdéseket. Megkeresték a talajra, a vízre, a természetre, a tájra, a biológiai sokféleségre és az élelmiszerekre szakosodott szerplőket, hogy életképes, kutatásokkal alaposan alátámasztott javaslatot nyújthassanak be Hágának. Amikor más gazdálkodókhoz fordultak, kezdetben szkeptikusan fogadták őket, de a következő négy évben sok gazdát győztek meg, és 1996-ban már a már 60 tagot számláló Észak-Fríz Erdőségi Társulás (Northern Friesian Woodlands Association, NFW) közvetítette az általuk kidolgozott megoldást a kormány felé. Mivel sikerült az egyetemek és a természetvédelmi szervezetek részéről tudományos alátámasztás nyerniük, bizonyítva, hogy a gazdálkodásuk kevésbé káros a környezetre, mint a nagyobb agrárüzemeké, a kormány hajlandó volt megállapodást kötni bizonyos mentességekkel.

Kollektív szerződések

Bár korábban már léteztek mezőgazdasági egyesületek, az NFW különbözött ezektől. Míg korábban minden mezőgazdasági termelőnek saját szerződése volt közvetlenül a kormánnyal, az NFW mindenki nevében tárgyalt. Az NFW a kormánnyal kötött regionális megállapodását „főbejárat” szerződésnek nevezi, a „hátsó ajtónál” pedig sok-sok kis szerződést köt tagjaival.

A tagok évi 35 eurót fizetnek azért, hogy részesei lehessenek az NFW-nek, és emellett bizonyos vállalásokat tesznek, például arra, hogy a gazdaságon belüli csökkentik a kibocsátásokat, vagy ápolják a gazdaság biológiai sokféleségét. A gazdák számára azért hasznos mindez, mert a legtöbben egyébként kevésbé járatosak az irodai vagy könyvelői jellegű tevékenységekben - viszont vannak olyan emberek az irodában, akik megtehetik ezeket a dolgokat helyettük. Egyesületként az NFW felelősséget vállal annak biztosításáért, hogy minden tag megtegye a „hátsó ajtó szerződésben” vállaltakat, ugyanakkor együttesen képesek biztosítani a a kormánnyal kötött „főbejárati szerződés” betartását. Így fokozatosan kialakul a bizalom, ami nagyon fontos.

A társulási, egyesületi modell terjedésével további egyesületek is létrejöttek Hollandiában. Az NFW megalakulása idején Hága 18 000 szerződést kötött a gazdákkal. 2016 óta csak 40-et. Minden évben konzultációt tartanak az érdekelt felekkel, a térség partnereivel és a résztvevőkkel, hogy értékeljék a dolgok menetét. Az NFW emellett rendszeresen konzultál a kormánnyal a vonatkozó szakpolitikákról és megközelítésekről, valamint az eredmények áttekintése és a következő évre vonatkozó fejlesztések megvitatása céljából.

Munkában a természettel

A társulás is folyamatosan fejlődik, éppúgy, mint egy gazdaság. Kezdetben az NFW a kormányzattal kötött megállapodása a tájra összpontosított, de kiterjedt a biológiai sokféleségre és az oktatásra is. Innovatív megközelítés alkalmazásával az NFW minden alkalommal, amikor tárgyalásokat folytat a kormánnyal, inkább megoldásokat, mint problémákat vet fel.

Az NFW meghallgatja az érintett szereplőket, akik viszont jártasságot szereznek az agroökológia és a környezeti kérdések területén. Az egyesület egyik mottója: „arról van tudásunk, amit megmérünk”. Ha a növekvő szennyezettségi szinteket a gazdaságok nyakába varrják, amikor az autós közlekedés vagy az ipar az igazi felelős, akkor mérésekre lesz szükség annak bizonyítására, hogy az NFW-gazdálkodók módszerei nem járulnak hozzá a problémához.

A mérések meggyőzik a tagokat és a kormányt is, mert ez bizonyítja, hogy az intenzívebb növekedés nem a jövő útja. Néhány tag szerint az intenzív mezőgazdaság a jövő - tudják, hogy van pénz élelmiszerre, de ha termelnek természetet és tájat, ki fizet? Tehát, ha az NFW meg tudja mutatni nekik, a termelésük javul - és ezért értékesebbé válik - azáltal, hogy a természettel inkluzívan gazdálkodnak, perspektívájuk megváltozik. A tejtermelők megtudják, hogy a fák fenntartása több madarat vonz; a madarak megeszik a füvet károsító rovarokat; kevesebb szükség van rovarölő szerekre; a szarvasmarha kevesebb vegyszert fogyaszt; és állataik egészsége javul.

Az NFW legújabb fókuszja a terepi laboratóriumok. A farmok csapatai tesztelik az innovatív gazdálkodási eljárásokat, hogy megnézzék, mely módszerek kedveznek a leginkább a természetnek. 2015 óta az Európai Unió közös agrárpolitikája támogatást kínál a

természetvédelmi és tájgazdálkodási kollektíváknak. Ha az NFW be tudja bizonyítani, hogy a gazdálkodás bizonyos módjai segítik kormányainkat és önkormányzatainkat az éghajlati probléma egy részének megoldásában, az egyesület pénzt kaphat további innovációra.

Az NFW 150 projektet tervez a következő öt évben. Minél többet fedez fel az egyesület, mivel együttműködik a holland Wageningen Egyetemen és az NFW mezőgazdasági termelőivel az agroökológia körül, annál inkább remélhetik, hogy befolyásolják a hollandiai, sőt az egész európai politikát.

Az NFW egy általános iskolás csoportot hívott ki az osztályteremből és a mezőkre. Együtt építettek kis faházakat, és megtanították őket, hogyan tartsák formában a tájat - a rovarokról és más vadon élő állatokról. A gyerekek tudják, mi a számítógép, de még soha nem láttak tehenet! Hazaérve megoszthatják a napot szüleikkel és a család többi tagjával, és éppúgy új kapcsolatok jönnek létre generációk között.

A hagyományos tudás védelme

Most Friesland tartományban 800 NFW-tag van - nemcsak gazdák, hanem lakosok is, akik támogatják tevékenységüket. A tagok rendszeres tájékoztatást kapnak hírlevelek és terepi találkozók útján. Nincs nagy tagsági forgalmuk. Főleg a gazdák hagyják el az NFW-t, mert nyugdíjba mennek, vagy a gazdaságuk nagyon nagyra nő. A távozásnak pedig pénzügyi költsége van, amely részben a hosszú távú elkötelezettség ösztönzésére szolgál.

Az egyesület célja továbbra is az egészséges gazdálkodás, a közösségen belül, egyensúlyban a környezettel. Emellett az öt alapvető érték: bizalom, átláthatóság, kommunikáció, szívből való munka és tudás.

Az NFW hosszú múltra tekint vissza a bizalom kialakításában a kormánnyal és annak tagjaival. Alulról felfelé építkező modell - a gazdák nehezményezik, hogy a kormány megmondta nekik, hogyan kell csinálni a dolgokat, de az egyesület felhatalmazza és arra ösztönzi őket, hogy személyes ambícióik legyenek a régiójuk iránt. Tudnak dolgozni a tudósok javaslatokat tesz a tapasztalat a gazdaságok a tudás telt lefelé őseik -, hogy van egy lehetőség, hogy megmutassuk a kormány hogyan tudják jobbá tenni a dolgokat.

Van egy szó a fríz nyelven: *Mienskip*. Lazán fordít „közösségnek”, de teljesebben azt jelenti, hogy közös felhasználást vagy közös cselekvést kell elérni valaminek elérése érdekében - felelősséget vállalni valamiért együtt, és közösen biztosítani a dolgok sikerét. Ez a megközelítés mindig jól működött az NFW számára, ezért továbbra is használni fogják.

Tippek a megvalósítás mikéntjére:

- Mutasson megoldásokat az irányító testületnek, és nyerjen támogatást olyan külső testületektől, mint az egyetemi kutatók és / vagy nonprofit szervezetek.
- Gondoskodjon arról, hogy a mezőgazdasági termelők számára a lehető legkisebb tagdíjak legyenek.
- Biztosítsa a tagoknak az adminisztráció hátterét, például könyvelést.

- Működjön átláthatóan és ösztönözze a közösség elkötelezettségét oktatási beszélgetések és események révén.

Szakpolitikai ajánlások:

- A kollektív földgazdálkodás területi megközelítésének ezen példáján a kistermelők regionális megállapodást hoztak létre a kormánnyal. A projektet a gazdák irányították - és továbbra is - nem hivatalnokok.
- A gazdák csoportjaként végzett együttműködés, a gazdálkodók és az állam között egy szerződéssel, minden fél számára előnyös. A gazdák számára előnyös, mert fontos döntéseket csoportosan lehet meghozni; az állam azért részesül előnyben, mert a kollektíva biztosítja, hogy minden gazdálkodó betartsa az esetleges kötelező érvényű megállapodásokat.
- Példa arra, hogy a gazdálkodók által vezetett, alulról felfelé építkező modell a bizalomra épülő kapcsolathoz vezet a gazdálkodók és az állam között.

NFW gazda

Következtetés

A kiadványban bemutatott, a földgazdálkodás kollektív megközelítései című inspiráló történetek bemutatják, hogy az innovatív módszerek hogyan tudnak hatékony és működőképes megoldásokat kínálni tájunk, gazdaságunk és jövőnk helyreállítására. Az összes esettanulmányon átmenő közös szál az együttműködés.

A föld a kapcsolatok bonyolult ökoszisztémája - az ökoszisztéma minden része közötti együttműködés mindenki számára egészséges és bőséges állapotot biztosít.

A projekten belüli valódi együttműködés megvalósítása - különösen, ha különböző érdekelt feleket von be, akiknek különböző elképzeléseik lehetnek - hosszú utat igényelhet, amely odaadást igényel. A sok emberrel való együttműködés bonyolult feladat, de a befektetett erőfeszítések haszna sikeres lehet, és összefoghat egy közösséget.

Ijesztőnek tűnhet a földgazdálkodási jövevény számára annak eldöntése, hogyan és hol kezdje a választott projektet. De ahogy az esettanulmányok szemléltetik, tanulhatunk másoktól, és ha egyszer inspiráljuk az első lépéseket.

A kínai Tao Te Ching azt mondja, hogy „Az [1] ezer mérföldes utazás egyetlen lépéssel kezdődik”. Bármilyen kétértelmű is a feladat, mennyi az út vagy fáradtságos a munka, egy mozdulat mindig meg kell kezdeni. Ha kezdeményeznek, a vállalkozás többi része a helyére kerül, és a küldetés megkezdődik

Kezdhetsz úgy, hogy összehívja a hasonló gondolkodású emberek találkozóját, összehozza a gazdákat, hogy inspirálja őket, vagy más projekteket látogasson meg, tartson első fát ültetési napot, vagy készítsen bemutatót a falusi vásáron. Amint az emberek inspirálódtak, az ötlet növekedhet, és mindenki elhozhatja saját képességeit.

Az erdélyi falu rájött, hogy a köznép döntő fontosságú a régió önálló gazdálkodásának folytatása szempontjából, és bár a közönséget olyan gyakorlatok nyomás alá helyezik, mint például a nagyvállalatok nagyarányú földvásárlása, hagyományos legelőgazdálkodási technikákat alkalmaznak, és fenntartják a régi hagyományok a közösség életben tartására a közös földek használatával.

Olaszországban a körzetek akkor kezdődtek, amikor a régió termelői összefogtak, hogy ellenálljanak a mogyoró monokultúrájának. De olyan ellenálló képességre nőtt, hogy a koronavírus-járvány ellenére Olaszország helyi termelői és termelői jól fejlődtek, mert képesek voltak alkalmazkodni és újítani.

Az Egyesült Királyságban kialakulóban lévő természet-helyreállítási hálózatok egy szélesebb európai tervben vesznek részt, amely a biológiai sokféleség folyosóinak létrehozására ösztönzi a gazdákat az együttműködésre. Ez az EU széles szintjén fog megtörténni, ha az uniós polgárok szorgalmazzák, de amíg a politika meg nem valósul, az emberek alulról építkeznek. A Char-völgyben a helyi lakosokat a falu ifjúsági éghajlati támadója ihlette arra, hogy „klímavészhelyzetet” hirdessenek a helyi tanács számára, és elindítsák a Lifelines projektet, amelynek célja a természeti helyreállítási hálózatok létrehozása azon a helyen, ahol élnek és dolgoznak.

Magyarország polgárait is aggasztotta az éghajlatváltozás, és vállalták, hogy valami merész dolgot tesznek. Magyarország 10 millió fája projekt, amelynek célja az egy lakosonként egy fa ültetése, 2020 nyár elején ünnepelte első születésnapját, és jó úton halad ökológiai

szempontból sokszínű erdők létrehozása érdekében az országban a gazdák, ökológusok és helyi lakosok segítségével. akik csemetéket ültetnek.

A hollandiai Észak-Fríz Erdős Egyesület mindössze négy gazdálkodóval indult, akik összefogtak, hogy megvédjék hagyományos életmódjukat, és a természettel együtt gazdálkodjanak. Az egyesületnek ma 800 tagja van, és együttműködik a Wageningen Egyetem agroökológiai kutatóival. Még kis agroökológiai gazdálkodóként is együtt dolgoznak, hogy nagy táji változásokat hozzanak létre.

E kezdeményezések mindegyike megtette a kezdethez szükséges lépéseket, megkezdve utunkat a föld helyreállítása felé.

Megtanulhatjuk tőlük, hogy kövessék a föld mintáit, és elsajátítsák az együttműködés képességeit, hogy együtt kezeljék azt. Ehhez meghallgatásra van szükség, és arra a képességre, hogy beismerje, néha téved, másoknak pedig igaza van, vagy hogy kompromisszumra lehet szükség. Ez sok esetben azt is jelenti, hogy újra kell kezdeni, amikor a dolgok rosszra fordulnak. De a közös munka előnyei meghaladhatják a nehézségeket, és nem kell félnünk a próbálkozástól.

Kép

Bármit is tehet, vagy álmodhat, kezdje el.

A merészségben van zsenialitás, erő és varázslat! - Goethe